

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 410/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej obchodnou spoločnosťou F., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. B. F., vedené pod sp. zn. Rvp 7769/2012, sp. zn. Rvp 7770/2012, sp. zn. Rvp 7771/2012, sp. zn. Rvp 7772/2012, sp. zn. Rvp 7773/2012, Rvp 7774/2012, sp. zn. Rvp 7775/2012, sp. zn. Rvp 7776/2012, sp. zn. Rvp 7777/2012, sp. zn. Rvp 7778/2012, sp. zn. Rvp 7779/2012, sp. zn. Rvp 7780/2012, sp. zn. Rvp 7781/2012, sp. zn. Rvp 7782/2012 a sp. zn. Rvp 9204/2012 vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Lučenec v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Er 131/2005, sp. zn. 6 Er 304/2006, sp. zn. 22 Er 112/2003, sp. zn. 12 Er 325/2006, sp. zn. 13 Er 193/2005, sp. zn. 14 Er 255/2004, sp. zn. 5 Er 597/2006, sp. zn. Rvp 7776/2012 (EX 3102005, pozn.), sp. zn. 9 Er 83/2006, sp. zn. 13 Er 50/2005, sp. zn. 5 Er 158/2007, sp. zn. 14 Er 194/2005, sp. zn. 14 Er 193/2005, sp. zn. 5 Er 713/2006 a sp. zn. Rvp 9204/2012 (EX 4101/2009, pozn.) a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 7769/2012, sp. zn. Rvp 7770/2012, sp. zn. Rvp 7771/2012, sp. zn. Rvp 7772/2012, sp. zn. Rvp 7773/2012, Rvp 7774/2012, sp. zn. Rvp 7775/2012, sp. zn. Rvp 7776/2012, sp. zn. Rvp 7777/2012, sp. zn. Rvp 7778/2012, sp. zn. Rvp 7779/2012, sp. zn. Rvp 7780/2012, sp. zn. Rvp 7781/2012, sp. zn. Rvp 7782/2012 a sp. zn. Rvp 9204/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 410/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 14. mája 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod sp. zn. Rvp 7769/2012, sp. zn. Rvp 7770/2012, sp. zn. Rvp 7771/2012, sp. zn. Rvp 7772/2012, sp. zn. Rvp 7773/2012, Rvp 7774/2012, sp. zn. Rvp 7775/2012, sp. zn. Rvp 7776/2012, sp. zn. Rvp 7777/2012, sp. zn. Rvp 7778/2012, sp. zn. Rvp 7779/2012, sp. zn. Rvp 7780/2012, sp. zn. Rvp 7781/2012 a sp. zn. Rvp 7782/2012 a 2. júla 2012 sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 9204/2012, ktorými namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 12 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 14 dohovoru a práva užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Er 131/2005, sp. zn. 6 Er 304/2006, sp. zn. 22 Er 112/2003, sp. zn. 12 Er 325/2006,

sp. zn. 13 Er 193/2005, sp. zn. 14 Er 255/2004, sp. zn. 5 Er 597/2006, Rvp 7776/2012 (EX 3102005), sp. zn. 9 Er 83/2006, sp. zn. 13 Er 50/2005, sp. zn. 5 Er 158/2007, sp. zn. 14 Er 194/2005, sp. zn. 14 Er 193/2005, sp. zn. 5 Er 713/2006 a sp. zn. Rvp 9204/2012 (EX 4101/2009); (ďalej len „napadnuté konania“).

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka v predmetných veciach osobitne podanými návrhmi požiadala súdneho exekútora o vykonanie exekúcie. Súdny exekútor postupujúc podľa procesnej úpravy obsiahnutej v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) následne požiadal okresný súd o udelenie poverení na vykonanie exekúcií. Okresný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcií, tak ako o to žiadal. Sťažovateľka pre obavy o právny a faktický osud pohľadávok nútene vymáhaných súdnym exekútorom, ktorému boli udelené poverenia na vykonanie exekúcií, postupom podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku navrhla exekučnému súdu zmenu exekútora.

Sťažovateľka uvádza, že okresný súd o jej návrhoch na zmenu súdneho exekútora dosiaľ nerozhodol napriek tomu, že tieto veci podľa jej názoru nevykazujú atribúty mimoriadnej právnej zložitosti a spĺňajú všetky formálne a materiálne podmienky ustanovené Exekučným poriadkom, resp. zákonom č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

V jednom prípade (sp. zn. Rvp 9204/2012) sťažovateľka namieta, že okresný súd dosiaľ nerozhodol v zákonom ustanovenej 15-dňovej lehote o žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Vzhľadom na neodôvodnenú nečinnosť a neefektívny postup okresného súdu sťažovateľka podala 23. marca 2012 v 14 veciach a 25. mája 2012 v prípade sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 9204/2012 v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) predsedovi okresného súdu sťažnosti na prietahy v ňou iniciovaných konaniach.

Sťažovateľka v sťažnostiach uvádza, že na tieto svoje sťažnosti nedostala dosiaľ žiadnu odpoveď.

Sťažovateľka následne podaniami z 30. júla 2012 doplnila svoje sťažnosti, v ktorých „*sprenila petitu*“ týchto sťažností, ktorými identifikovala jednotlivé súdne konania ich spisovými značkami a žiadala, aby bolo „*rozhodnuté podľa takto zmenených petitov*“, a zotrvala na svojich predchádzajúcich tvrdeniach o porušení jej označených práv.

V dvoch prípadoch sp. zn. Rvp 7776/2012 a sp. zn. Rvp 9204/2012 sťažovateľka však dosiaľ bližšie nekonkretizovala konania vedené okresným súdom (u súdneho exekútora boli veci vedené pod sp. zn. EX 3102005 a sp. zn. EX 4101/2009, pozn.)

Podľa tvrdení sťažovateľky postupom okresného súdu v napadnutých konaniach malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru upravujúcich zákaz diskriminácie.

V petite sťažností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutých konaniach boli porušené ňou označené práva, aby okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietáhov a aby bol okresný súd zaviazaný zaplatiť sťažovateľke finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 7769/2012, sp. zn. Rvp 7770/2012, sp. zn. Rvp 7771/2012, sp. zn. Rvp 7772/2012, sp. zn. Rvp 7773/2012, sp. zn. Rvp 7774/2012, sp. zn. Rvp 7775/2012, sp. zn. Rvp 7776/2012, sp. zn. Rvp 7777/2012, sp. zn. Rvp 7778/2012, sp. zn. Rvp 7779/2012, sp. zn. Rvp 7780/2012, sp. zn. Rvp 7781/2012, sp. zn. Rvp 7782/2012 a sp. zn. Rvp 9204/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

2. K namietanému porušeniu v petite sťažností uvedených práv postupom okresného súdu v napadnutých konaniach

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Sťažovateľka tiež napriek tomu, že na úvodnej strane sťažností uvádza ako prílohy „*listiny podľa textu*“, ústavnému súdu (okrem splnomocnenia) v prílohe nedoručila žiadne písomné podklady.

Vzhľadom na charakter námietok, ktorými sťažovateľka odôvodňuje svoje sťažnosti (nečinnosť okresného súdu) a tvrdí porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote, od ktorého potom odvádza aj porušenie svojich ostatných označených práv, sa ústavný súd zameril na posúdenie vyčerpania účinných právnych prostriedkov, ktoré mala sťažovateľka k dispozícii na ochranu svojich označených práv, a tým aj posúdenie prípustnosti jej sťažností podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

V tomto prípade je prípustnosť sťažností viazaná na vyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré sťažovateľke zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľka oprávnená podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu ústavný súd poukazuje na to, že špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05, III. ÚS 401/2008), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní (podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch) je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto o sťažnosti, predmetom ktorej je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru), koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že využil právne prostriedky podľa zákona o súdoch (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), avšak ich využitím nedosiahol účinnú nápravu namietaného porušenia označených práv.

Ústavný súd zásadne považuje podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch za účinný prostriedok ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje

za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 120 ods. 7 citovaného zákona].

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu 23. marca 2012 uplatnila sťažnosti na priet'ahy v napadnutých konaniach adresované predsedovi okresného súdu (v konaní označenom pod sp. zn. EX 4101/2009 - 25. mája 2012), pričom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy boli ústavnému súdu doručené už 14. mája 2012, resp. 2. júla 2012 bez toho, aby sťažovateľka vyčkala na odpoveď predsedu okresného súdu. Z uvedeného možno vyvodiť, že sťažnosti boli ústavnému súdu podané v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej práv účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnená podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo ňou sledovaný cieľ.

Za týchto okolností považuje ústavný predmetné sťažnosti na priet'ahy v konaní iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takéto sťažnosti mohli mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti sťažovateľkou namietaným postupom okresného súdu v napadnutých konaniach (m. m. III. ÚS 44/03, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 390/06, III. ÚS 10/2012, III. ÚS 286/2012).

Ústavný súd v súvislosti s namietaným postupom okresného súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, poukazuje na to, že sťažnosť bola ústavnému súdu podaná predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon účinne poskytuje sťažovateľke na ochranu jej základných práv, bolo bezúspešné a neprinieslo ním sledovaný cieľ.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosti v celku, keďže porušenie ostatných označených práv bolo odôvodňované porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. dohovoru, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol pre ich neprípustnosť.

V dvoch prípadoch (sp. zn. Rvp 7776/2012 a sp. zn. Rvp 9204/2012) navyše sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu v texte sťažnosti ani v jej petite neuviedla spisové značky, pod ktorými sú namietané konania pred okresným súdom vedené, a ani ústavnému súdu s návrhom nedoručila relevantné (na návrh sa vzťahujúce) písomné podklady, preto ústavný súd mohol v tejto časti odmietnuť sťažnosť aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

K námietke sťažovateľky, že je povinnosťou exekučného súdu podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora (resp. žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie do 15 dní), ústavný súd už viackrát zaujal stanovisko k dodržaniu zákonom ustanovených lehôt všeobecným súdom, keď uviedol, že pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem v „primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (I. ÚS 86/02).

Napokon ústavný súd pripomína, že pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľky o riadnom nevybavení jej sťažností na prietahy v konaní predsedom okresného súdu, sťažovateľka mohla podať sťažnosť podľa § 63 a nasl. zákona o súdoch aj predsedovi krajského (nadriadeného) súdu, aby vo veci urobil nápravu, avšak zo sťažností nevyplýva, že by tak bola postupovala.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2012